

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5Co/39/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8111202702
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Világiová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8111202702.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Világiovej a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Karola Krochtu v právnej veci žalobcov: 1. Z.. T. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom R., H. XXXX/X, 2. T. J. ml., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. - K., H. XX/XX, 3. P. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y., J. 9, 4. J.. Y. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. - K., X. 3, 5. H. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y., J. slovenskej 1, v konaní právne zastúpení Advokátskou kanceláriou Vojčík & Partners, s. r. o., Rázusova 28, Košice, proti žalovaným: 1. AGROMELIO, s. r. o., IČO: 36 502 031, Železničná 24, Veľký Šariš, 2. Pozemkové spoločenstvo Orkucany, IČO: 42 079 799, Jarková 52, Sabinov, v konaní právne zastúpení JUDr. Jánom Klimekom, advokátom so sídlom v Prešove, Sládkovičova 8, v konaní o neplatnosť uzavretia nájomnej zmluvy, o odvolaní žalobcov v 1., 4. a 5.rade proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 25C/27/2011-493 zo dňa 08.10.2018 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

P r i z n á v a žalovaným v 1.a 2.rade nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcom v 1., 4. a 5.rade v plnom rozsahu s tým, že o výške náhrady rozhodne súd 1.inštancie samostatným uznesením.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie I. žalobu zamietol. II. Vyslovil, že žalobcovia v 1.až 5.rade sú povinní zaplatiť žalovaným v 1. a 2. rade náhradu trov konania v rozsahu 100 % vo výške, ktorá bude presne vyčíslená v osobitnom uznesení, do 3 dní od právoplatnosti tohto uznesenia.

2. Právne odôvodnil súd prvej inštancie svoje rozhodnutie ust. § 137 Civilného sporového poriadku (ďalej C.s.p.).

3. Súd prvej inštancie konštatoval, že napriek tomu že súčasný Civilný sporový poriadok nepripúšťa žaloby o určenie neplatnosti právneho úkonu (§ 137 Civilného sporového poriadku) a v zmysle ustanovenia § 470 Civilného sporového poriadku sa tento zákon vzťahuje aj na konanie začaté pred dňom účinnosti jeho nadobudnutia, zamietnutie žaloby iba z vyššie uvedeného dôvodu by bolo v rozpore s princípom spravodlivosti, zakotvenom v článku 2 bode 1 Civilného sporového poriadku a zároveň by išlo o odmietnutie spravodlivosti, keďže procesno-právna úprava v čase podania žaloby pripúšťala uvedený druh žaloby. V prejednávanej veci teda súd žalobu ako takú prijal, ale prioritne skúmal existenciu naliehavého právneho záujmu u žalobcov. Základným predpokladom, aby sa súd zaoberal otázkou určenia neplatnosti zmluvy o nájme, je preukázanie naliehavého právneho záujmu na takomto určení zo strany žalobcov. Podľa výkladu podávaného ustálenou súdnou praxou je naliehavý právny záujem daný najmä tam, kde by bez požadovaného určenia bolo právo žalobcu ohrozené, alebo by sa jeho postavenie stalo neistým. Existenciu naliehavého právneho záujmu musí v konaní preukázať žalobca, pričom naliehavý právny záujem musí existovať (byť preukázaný) nielen v čase

začatia konania, ale aj v čase, kedy bol rozsudok súdu vyhlásený. Nedostatok naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení je dôvodom k zamietnutiu žaloby bez toho, aby sa súd zaoberal vecou v jej merite (tento nedostatok bráni zaoberať sa vecou z hľadiska opodstatnenosti uplatneného nároku). Žaloba o určenie nie je spravidla opodstatnená tam, kde je možné žalovať na splnenie povinnosti (§ 137 písm. a) Civilného sporového poriadku.). Existencia naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení môže byť daná aj vtedy, keď určenie existencie práva alebo právneho vzťahu, o ktoré v konaní ide, priaznivo (prípadne nepriaznivo) ovplyvní právne postavenie žalobcu voči žalovanému. Toto priaznivé (nepriaznivé) ovplyvnenie môže spočívať nielen v odstránení spornosti, či neistoty žalobcovho právneho postavenia voči žalovanému (samozrejme vo vzťahu k predmetu sporu), ale aj v založení možnosti uplatnenia (voči žalovanému) vlastného (zo zákona, prípadne zo záväzkového vzťahu) vynútiteľného práva k predmetu určenia. Za určovaciu žalobu v zmysle § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku (teraz § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku) považuje súdna prax aj žalobu o určenie neplatnosti právneho úkonu. (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 22.09.2010, sp. zn. 4Cdo/56/2009). Záver súdu o existencii, resp. neexistencii naliehavého právneho záujmu žalobcu predpokladá posúdenie, či podaný určovací návrh je vhodným procesným nástrojom ochrany jeho práva alebo návrhom, ktorý spornosť neodstraňuje a len zbytočne vyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať ešte konanie iné (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 20.10.2010, sp. zn. 4Cdo/136/2009). Žalobcovia v konaní tvrdili, že majú na podaní takejto žaloby naliehavý právny záujem, pričom tento mal spočívať v tom, že po prípadnom vyhovení žaloby sa budú môcť domáhať ďalších reparačných nárokov pre nich plynúcich, napríklad náhrady škody a pod. Práve tu však súd prvej inštancie poukázal na to, že ak žalobcovia majú záujem na uplatnení si reparačných nárokov, ktoré im z prípadného protiprávneho konania žalovaných mohli vzniknúť, nič im ako vlastníkom nehnuteľností, ktoré podľa nich žalovaní neoprávnené užívali, nebránilo uplatňovať si tieto nároky práve žalobou, kde by si uplatňovali tieto nároky, pričom otázka platnosti zmlúv, či už absolútnej alebo relatívnej, ktoré uzatvorili žalovaní, by bola riešená ako predbežná otázka. Podaním tejto žaloby nedošlo k žiadnemu odstráneniu neistoty u žalobcov. Súd prvej inštancie mal za to, že tu chýba naliehavý právny záujem na podaní takejto žaloby, a teda z tohto dôvodu žalobu zamietol.

4. Výrok o trovách konania odôvodnil súd prvej inštancie ust. § 251, § 255 ods. 1,2 a § 262 ods. 1,2 C.s.p. Úspešným žalovaným bol voči neúspešným žalobcom priznaný nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. O výške náhrady bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

5. Proti tomuto rozsudku včas podali odvolanie žalobcovia v 1., 4.a 5.rade. Uviedli, že žalovaný neoprávneným užívaním nehnuteľnosti, ktorých vlastníckymi podielov sú žalobcovia, bez súhlasu žalobcov ohrozili a obmedzili právo žalobcov slobodne nakladať s ich vlastníctvom a ich postavenie sa stalo neistým. Naliehavý právny záujem bol podľa názoru žalobcov splnený už aj vydaním predbežného opatrenia Okresného súdu Prešov uznesením č.k. 25C/27/11-47 dňa 05.02.2011 na zákaz ťažby štrku. Podľa názoru žalobcov je nájomná zmluva neplatná, pretože predseda Pozemkového spoločenstva Orkucany nemal súhlas vlastníkov ani splnomocnenie na podpísanie nájomnej zmluvy v zmysle Katastrálneho bulletinu č.1/2016 (súčasť súdneho spisu), zároveň poukázali na stanovisko Úradu geodézie, kartografie a katastra ktorý uvádza, že podľa § 14 ods.4 písm. e) zákona č.97/2013 Z.z. musí rozhodnúť o uzatvorení nájomnej zmluvy zhromaždenie a jeho rozhodnutie o uzatvorení nájomnej zmluvy musí obsahovať splnomocnenie vlastníkov spoločnej nehnuteľnosti na zastupovanie štatutárnym orgánom spoločenstva na uzavretie nájomnej zmluvy a podmienky, za ktorých sa musí nájomná zmluva uzatvoriť a to cena a doba nájmu. Podľa rozsudku Okresného súdu Prešov sp.zn. 8C/140/2010 „pozemkové spoločenstvo teda nie je, ani nemôže byť vlastníkom spoločnej nehnuteľnosti, tým sú iba jeho jednotliví členovia spoločnú nehnuteľnosť tvoria vlastnícke podiely jednotlivých spoluvlastníkov a spoločenstvo má vlastnícke právo len k majetku podľa § 19 a § 20 zákona o pozemkových spoločenstvách, teda k majetkovým hodnotám, ktoré vlastní a ktoré sú určené na plnenie jeho úloh... pozemkové spoločenstvo (v tomto prípade zastúpené predsedom PS Orkucany H. K.) združujúce spoluvlastníkov spoločnej nehnuteľnosti, hoci má právnu subjektivitu, nemá žiadne oprávnenie v otázke vlastníckych vzťahov k spoločnej nehnuteľnosti“. V bode 6.,9.,10. odôvodnenia rozsudku sa súd nevysporiadal s dôvodmi neplatnosti zmlúv: a/ nájomná zmluva na 40 rokov je neplatná z dôvodu chýbajúceho podpisu druhého člena výboru za PS Orkucany na strane prenajímateľa podľa § 20 ods.3 zákona č. 185/1995 Z.z., b/ na nájomnej zmluve chýbajú dva podpisy konateľov - nájomcu TOŠ, s.r.o. podľa výpisu z obchodného registra (príloha č.1). V mene spoločnosti konajú všetci konatelia spoločne, c/ k nájomnej zmluve chýba geometrický plán prenajatých pozemkov - parciel, d/stret záujmov predsedu PS Orkucany a zároveň konateľa TOŠ, s.r.o. (H. K.Š.), e/podnájomná zmluva na

30 rokov je absolútne neplatný právny úkon, keď na strane nájomcu je zapísaný prenajímateľ a na strane prenajímateľa je zapísaný nájomca, čo je rozpor s právnym predpisom na úrovni zákona, f/ chýbajú podpisy dvoch konateľov TOŠ, s.r.o., g/ stret záujmov p.D. Š. konateľky TOŠ, s.r.o. a zároveň konateľky Agromelio, s.r.o. Súd prvej inštancie sa za 8 rokov nevysporiadal s danými skutočnosťami a na základe týchto neplatných zmlúv za ten čas vlastníkom nehnuteľnosti vznikla škoda vyťažením štrku a odvezením ornice a technologickej skrývky. Podľa názoru odvolateľov bola spoločnosť TOŠ, s.r.o. založená iba účelovo o čom svedčí aj skutočnosť, že po vyťažení štrku zanikla výmazom z obchodného registra 11.12.2015 bez oznámenia vlastníkom podielov a predseda PS Orkucany a zároveň v čase podpisu nájomnej zmluvy aj spoločník a konateľ spoločnosti TOŠ, s.r.o. podľa názoru odvolateľov vedome prekročil svoje právomoci a v rozpore s dobrými mravmi prenajal nehnuteľnosti za ročný nájom 966,- Eur a pritom z pozemkov bol podľa výkazov doručených na banský úrad vyťažený štrk, vrátane odvezenej ornice a technologickej skrývky v hodnote cca 3.600.000,- Eur. O účelovosti založenia spoločnosti TOŠ, s.r.o. podľa názoru odvolateľov svedčí aj skutočnosť, že počas svojej existencie od r.2010 do r.2014 nevykonával žiadnu podnikateľskú činnosť a vo výsledkoch hospodárenia je jedine finančná hodnota z neplatne uzatvorenej podnájomnej zmluvy so spoločnosťou Agromelio, s.r.o., (Príloha č.2) K bodu 11. a 12. odôvodnenia rozsudku k odvolaniu pripojili výpoveď JUDr. H. R. na Okresnom riaditeľstve PZ v Košiciach zo dňa 07.07.2017, že vlastníctvo na Okresnom úrade Sabinov, katastrálny odbor bolo zavkladované protizákonne, (príloha č.3) K bodu č. 14 odôvodnenia rozsudku v prílohe č.4 pripojili postúpenie poznatku na výkon štátneho dozoru Okresným prokurátorom zo dňa 26.06.2018. Agromelio, s.r.o. absolútne neplatnou podnájomnou zmluvou získalo podľa názoru odvolateľov neoprávnený prospech 3.600.000,- Eur odvezenou hodnotou štrku a za obdobie rokov 2009 až 2015 v hospodárení spoločnosti vykazovalo v jednotlivých rokoch stratu mimo roku 2013 (Príloha č.5). Pre spravodlivý súdny proces nepomohla žalobcom ani žiadosť zo dňa 06.08.2015 predsedovi Okresného súdu Prešov, ani sťažnosť advokátskej kancelárie Vojčík & Partners Košice predsedovi Okresného súdu Prešov zo dňa 16.06.2016, ale súdu prvej inštancie trvalo takmer 8 rokov, aby vydal rozsudok zamietnutím žaloby pre nesplnenie naliehavého právneho záujmu. Týmto postupom podľa názoru žalobcov vznikli prietahy po ustálení žalobcov a žalovaných v roku 2012 (zrejme okruhu účastníkov, poznámka odvolacieho súdu). Preto žalobcovia navrhli napadnutý rozsudok zrušiť a uložiť súdu prvej inštancie vo veci ďalej riadne konať.

6. Následne žalobcovia v 1., 4. a 5.rade zaslali doplnenie odvolania, keď poukázali na judikát Najvyššieho súdu ČR sp.zn. 29Cdo/695/2000, podľa ktorého konateľ (konatelia) sú štatutárnym orgánom spoločnosti s ručením obmedzením a jeho (ich) konanie je priamym konaním právnickej osoby: pokiaľ konal pri uzatváraní kúpnej zmluvy len jeden konateľ, hoci mali konať obidvaja konatelia, nekonala právnická osoba riadne svojim štatutárnym orgánom a kúpna zmluva je z tohto dôvodu absolútne neplatná pre rozpor so zákonom. Podľa názoru odvolateľov ich napadnutá nájomná a podnájomná zmluva sú absolútne neplatné z dôvodu chýbajúcich podpisov na nájomnej zmluve druhého člena výboru za Pozemkové spoločenstvo Orkucany a dvoch konateľov za TOŠ, s.r.o., ako uviedli v pôvodnom odvolaní a na podnájomnej zmluve chýbajú dva podpisy konateľov za TOŠ, s.r.o. tak ako uviedli v odvolaní. Zároveň žalobcovia uviedli, že keďže sa jedná o absolútne neplatné právne úkony, odvolanie doplnili o § 37, § 38, § 39 a § 451 Občianskeho zákonníka. Podľa názoru žalobcov sa spoločnosť Agromelio s.r.o., Veľký Šariš na základe napadnutej podnájomnej zmluvy bezdôvodne obohatila plnením z neplatného právneho úkonu a preto žiadali, aby súd zaviazal žalovaného v prvom rade spoločnosť Agromelio, s.r.o. Veľký Šariš uhradiť v plnom rozsahu bezdôvodné obohatenie v zmysle § 451 ods.2 Občianskeho zákonníka oprávneným vlastníkom podielov o hodnotu odvezeného štrku, ornice a skrývky.

7. Pre úplnosť je potrebné uviesť, že rozsudok bol doručený žalobcom, ktorí podali odvolanie, ale aj ostatným prostredníctvom ich právneho zástupcu dňa 15.11.2018. Odvolanie bolo zasielané poštou dňa 30.11.2018. Doplnenie odvolania však bolo zasielané súdu až dňa 03.12.2018 (posledným dňom na podanie odvolania bol 30.11.2018).

8. K odvolaniu žalobcov sa vyjadrili žalovaní. Navrhli, aby odvolací súd rozsudok podľa ust. § 387 ods.1 C.s.p. ako vecne správny potvrdil v celom rozsahu. Uplatnili si náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Rozhodnutie súdu prvej inštancie považujú za vecne správne, bolo vykonané dokazovanie potrebné pre rozhodnutie vo veci a toto bolo aj presvedčivým spôsobom odôvodnené. Preto sa na jeho dôvody odvolávajú. Žalovaní uviedli, že napadnutými zmluvami neboli žalobcovia ohrození ani obmedzení v práve slobodne nakladať so svojimi spoluvlastníckymi podielmi. Pokiaľ sa odvolávajú na uznesenie súdu zo dňa 05.02.2011, ktorým bolo nariadené predbežné opatrenie a z toho odvodzujú

danosť naliehavého právneho záujmu na podaní svojej žaloby, tak zrejme ušlo ich pozornosti, že uznesením Krajského súdu v Prešove zo dňa 07.04.2011 sp.zn. 14Co/21/2011 bolo zmenené uznesenie súdu prvého stupňa tak, že návrh na nariadenie predbežného opatrenia bol zamietnutý. Žalovaní poukázali na jeho podrobné dôvody, z ktorých sa vonkoncom nedá vyvodiť danosť naliehavého právneho záujmu. Samotná platnosť, alebo neplatnosť právneho úkonu sama osebe ešte nezakladá danosť naliehavého právneho záujmu. Danosť naliehavého právneho záujmu musia žalobcovia preukázať a toto sa nestalo. Predmetom žaloby nebolo hospodárenie, resp. vyžívanie pozemkov Pozemkového spoločenstva, ani výška nájmu, ziskov či škody. Preto aj k odvolaniu pripojená príloha č. 2) ako dôkaz nie je relevantná, v tomto štádiu už na to odvolací súd nemôže prihliadať, keďže na poslednom pojednávaní žalobcovia nenavrhovali ďalšie dôkazy. Ohľadne prílohy č. 3) ako dôkazu platí čo bolo uvedené vyššie. K samotnému obsahu listiny žalovaní uviedli, že pre civilné konanie nie je rozhodujúce odôvodnenie rozhodnutia polície, kde sa uvádza iba to, čo vypovedali jednotlivé vypočuté osoby. Dôvody nie sú pre toto konanie dôkazom. Súd je viazaný z rozhodnutia v trestnej veci iba tým, že bol spáchaný trestný čin a kto ho spáchal. V samotnom pripojenom uznesení výrok uznesenia je, § že trestné oznámenie bolo odmietnuté. Prílohu ako dôkaz je potrebné hodnotiť ako už bolo uvedené vyššie. Okrem iného podnet jedného zo žalobcov smeroval na úplne inú skutkovú otázku - na uloženie odpadu, čo by mali riešiť orgány životného prostredia. To, čo uviedli v bode 8., to nie je pravda. Nebolo to ani predmetom žaloby. Prečo konanie tak dlho trvalo by si v prvom rade mali uvedomiť žalobcovia akú žalobu podali a najmä ich procesné postupy boli prvotnou príčinou dĺžky konania (okruh účastníkov atď.). K doplneniu odvolania zo dňa 03.12.2018 a na citát z judikátu NS ČR platí to, čo už bolo uvedené vyššie. Napadnutý rozsudok bol vydaný na základe nepreukázania danosti naliehavého právneho záujmu. Citovaný judikát rieši otázku platnosti právneho úkonu. Záverečný odsek doplnenia je vágny a právne neakceptovateľný. Žalobcovia si doteraz neuplatnili nárok na náhradu škody ani na vydanie bezdôvodného obohatenia. Nie je v tomto štádiu ani prípustný. Ak by si taký nárok uplatňovali konkrétne, tak by sa dotknutý žalovaný vyjadril. Hoci nie sú uvedené skutkové okolnosti o čase vzniku nároku nárok by sa musel skúmať aj z hľadiska dodržania premlčacej lehoty. Preto z opatrnosti vznášajú žalovaní námietku premlčania. Ak si chcú žalobcovia uplatňovať konkrétne nároky z podľa nich neplatných zmlúv, je to na nich, či podajú adekvátne žaloby. Toto je aj jeden z dôvodov správnosti napadnutého rozsudku. Čo do naliehavého právneho záujmu podľa ust. § 80 písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku (teraz § 137 písm. c/ C.s.p.), naliehavý právny záujem nie je daný, ak sa petit žaloby, jej skutkové tvrdenia a právne hodnotenia neviažu na odstránenie konkrétnej spornosti žalobcom uplatneného práva. V tejto súvislosti poukázali žalovaní na judikát uverejnený v zbierke Najvyššieho súdu SR č. 3/2017. Odhliadnuc od toho, že samotné napadnuté zmluvy už neplatia, zanikol aj jeden z účastníkov zmlúv.

9. K vyjadreniu žalovaných k odvolaniu sa vyjadrili žalobcovia. V bode 1. s vyjadrením súhlasili. V bode 2. uviedli, že je vyjadrenie zavádzajúce. Podľa názoru žalobcov podpísanými zmluvami z 03.06.2009 a z 07.07.2009 o prenájme, napriek ich absolútnej neplatnosti ako uviedli v odvolaní, za roky 2010 až 2014 bol majetok vlastníkov podielov ponížený o cca 3.600.000,- Eur a s ich vlastníctvom nakladal prenajímateľ za 6.762,- Eur nájomného, za toto obdobie evidujeme zamietnutie predbežného opatrenia Krajským súdom, ale v odôvodnení je napísané Krajský súd nemá právo meniť predbežné opatrenie, ale pre „zaujímavý podnikateľský program“ tak rozhodol, na úkor vlastníkov podielov. Opisujú ku dôvodom neplatnosti zmlúv: na absolútnu neplatnosť právneho úkonu, súd prihliada aj bez návrhu z úradnej povinnosti (z výkladu pre právnu a podnikateľskú prax § 37 OZ) ktorý je uvedený v doplnení odvolania. Poukazovali na neplatnosť zmlúv počas celého súdneho konania. Skutočnosť, že poukazovali na neplatnosť nájomných zmlúv potvrdzuje aj JUDr. Klimek vo vyjadrení zo dňa 16.04.2012 k zmene žaloby v námietke k článku VII. uvádza: „že nájomnú zmluvu považujú za neplatnú a tým je neplatná aj podnájomná zmluva. Túto skutočnosť opakujú 27 x na siedmich stranách podania“. Naliehavý právny záujem je preukázaný dňom rozhodnutia o procesnom návrhu dňa 08.10.2018. Odôvodnenie nesplnenia naliehavého právneho záujmu v bodoch 16. až 19. rozsudku je podľa názoru žalobcov nesprávne, pretože podľa ust. § 137 písm. c/ C.s.p. naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať pretože vyplýva z osobitného predpisu, a to nesplnenie stanov PS Orkucany článok 11 písm. d/, podľa ktorého „Ak je na právny úkon, ktorý robí výbor, predpísaná písomná forma, je potrebný podpis predsedu a aspoň jedného ďalšieho člena výboru“. Chýbajúcim druhým podpisom na nájomnej zmluve je táto zmluva od počiatku absolútne neplatná, ako uviedli žalobcovia v odvolaní. Na zmluve chýbajú aj dva podpisy konateľov TOŠ, s.r.o., Veľký Šariš podľa výpisu z obchodného registra - vložka Č.21395/P, IČO: 44689144, a stred záujmov p.H. K.. S vyjadrením v bodoch 3.a 4. nesúhlasia, k tomu uvedené opísali v dôvodoch k bodu 2. tohto vyjadrenia. K bodu 5. Je vyjadrenie podľa názoru žalobcov zavádzajúce pretože PS Orkucany je zo zákona založené vykonávať poľnohospodársku prvovýrobu a s tým súvisiace

spracovanie alebo úpravu poľnohospodárskych produktov podľa § 3 ods. 1 písm. a/ zákona č. 181/1995 Z.z. Na odvolaní v bode 5 trvajú. Uvedené skutočnosti sú výsledkom podnikania prenajímateľov z absolútne neplatných zmlúv. Vyjadrenie k štatistickému výkazu prílohy č.2 odvolania ponechali žalobcovia na posúdenie súdu. Čo sa týka bodov 6.a 7., s vyjadrením súhlasia. Na vykázanom neoprávnenom prospechu spoločnosti Agromelio, s.r.o., Veľký Šariš, na základe absolútne neplatných zmlúv na ťažbu štrku a za odvezenú ornicu a skrývku žalobcovia trvali. Vypočítaná finančná hodnota je z výkazov spoločnosti Agromelio, s.r.o., Veľký Šariš pre Banský úrad Košice za roky 2010 až 2014 a príslušnej projektovej dokumentácie. K bodu 9.uviedli, že s vyjadrením nesúhlasia, pretože žaloba bola doručená súdu dňa 22.02.2011, zmena petitu doplnená 20.03.2012 a 28.02.2012 o neplatnosti nájomnej zmluvy s prísl. Potom došlo k späťvzatiu žaloby žalobcov v 3. až 29. rade, k späťvzatie žaloby voči žalobcom v 1. až 8.rade, návrh na pristúpenie účastníkov na strane žalobcov, úprava žalobného petitu a predloženie listinných dôkazov. Dňa 17.04.2012 bolo doručené vyjadrenie súdu právneho zástupcu žalovaných k úprave žalobného petitu a vyčíslené trov konania za späťvzatie žaloby spolu vo výške 5.196,08 Eur. V zápisnici o pojednávaní dňa 26.04.2012 bolo vyhlásené uznesenie, že sa pojednávanie odročuje na neurčito za účelom rozhodnutia o procesnom návrhu. Dňa 07.05.2012 okresný súd v spore sp.zn. 25C/27/2011-328 napísal uznesenie o neplatnosti nájomnej zmluvy, rozhodol v bode I. a IV. zastavuje konanie a žalobcovia sú povinní zaplatiť spoločne a nerozdielne spolu 5.196,098 Eur. V bode V. pripustil zmenu petitu žaloby, že zmluva z 03.06.2009 je neplatná a podnájomná zmluva z 07.07.2009 je neplatná. K dĺžke konania uviedli, že z dôvodu neoprávneného nároku súdnych trov zo dňa 17.04.2012, po dvojnásobnom odvolaní žalobcov a jedenkrát žalovaných, nadobudol dňa 27.02.2017 právoplatnosť rozsudok Krajského súdu Prešov o trovách konania vo výške 563,84 Eur. Za tieto prieťahy nezodpovedajú len žalobcovia, pretože priznaná výška trov bola iba 10 % z pôvodne nárokováných trov konania. Procesné posúdenie upraveného petitu žaloby 28.02.2012, ktoré bolo odročené 26.04.2012 a bolo vyhlásené až v rozsudku dňa 08.10.2018, na ktorý sa žalobcovia odvolávajú, lebo riešenie naliehavého právneho záujmu nemalo trvať 6 rokov počas ktorých prebiehala ťažba štrku na základe neplatných nájomných zmlúv. Záverečný odsek doplnenia odvolania zo strany žalobcov o ust. § 37 Občianskeho zákonníka a § 451 Občianskeho zákonníka je určitý a nespochybniteľný. Preto mali za to, že odvolanie je dôvodné, vrátane nároku na úhradu bezdôvodného obohatenia spoločnosti Agromelio, s.r.o., Veľký Šariš.

10. K vyjadreniu žalobcov sa znova vyjadrili žalovaní. V celom rozsahu trvali na pôvodnom vyjadrení. Žalobcovia v podstate opakujú to, čo už uviedli vo svojom odvolaní a jeho dodatku. Procesné postupy súdu sú zrejme zo spisu a tieto odvolací súd posúdi v rámci vznesených odvolacích námietok a vyjadrení strán sporu. Uplatňovanie nejakých peňažných nárokov je v tomto štádiu bezpredmetné. Rozšírenie žaloby v štádiu odvolacieho konania už nie je prípustné. Išlo by o novoty v odvolacom konaní a tieto nespĺňajú podmienky uvedené v ust. § 366 C.s.p. Žalobcovia ak majú pocit o nejakom ukrátení na ich majetkových právach by mohli podať osobitnú žalobu, náležite skutkovo, dôkazne doloženú s konkrétnym a vykonateľným žalobným návrhom. K odvolávaniu sa žalobcov na rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp.zn. 29Cdo/695/2000 poukázali žalovaní na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 6Cdo/129/2017 zo dňa 31.10.2017, ktoré sa zaoberalo výkladom pojmu „ustálená rozhodovacia prax najvyšších súdnych autorít“ uvedeného v článku 2 Základných princípov C.s.p. Tu sa konštatuje, že rozhodnutia súdov iných štátov a teda ani rozhodnutia Ústavného súdu Českej republiky a Najvyššieho súdu Českej republiky pod tento pojem nespádajú. Preto ani nie je adekvátne aplikovať žalobcami uvádzané rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky v danej veci. Preto je dôvod na potvrdenie napadnutého rozhodnutia a priznanie náhrady trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

11. Ďalšie vyjadrenia do spisu predložené neboli.

12. Odvolací súd na základe podaného odvolania preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ust. § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ust. § 385 C.s.p. a contrario s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli a webovej stránke Krajského súdu v Prešove dňa 12.06.2020 a zistil, že odvolanie žalobcov nie je dôvodné.

13. Z výsledkov vykonaného dokazovania vyplýva, že dňa 03.06.2009 uzatvoril žalovaný v 2. rade ako prenajímateľ nájomnú zmluvu so spoločnosťou TOŠ, s. r. o., IČO: 44 689 144, so sídlom vo Veľkom Šariši, ul. Železničná 24 ako nájomcom. Podľa článku III. bod 1. zmluvy bol predmetom nájmu

nájom časti nehnuteľností, tak ako sú uvedené v článku II. zmluvy, a to konkrétne nájom nehnuteľností uvedených v znaleckom posudku č. 19/2009 znalca Z. H. Š., ktorý stanovil hodnotu nehnuteľností na sumu 14.240,- Eur. Podľa článku II. zmluvy prenajímateľ hospodári na základe zmluvy o založení Pozemkového spoločenstva s nehnuteľnosťami, ktoré sú evidované na LV č. 988, v katastrálnom území K.. Dňa 07.07.2009 uzatvorili spoločnosť TOŠ, s. r. o., IČO: 44 689 144, so sídlom vo Veľkom Šariši, ul. Železničná 24 ako nájomca a žalovaný v 1. rade ako prenajímateľ podnájomnú zmluvu. Písomným podaním zo dňa 16.06.2017 žalovaní prostredníctvom právneho zástupcu oznámili súdu, že pôvodný žalovaný v 2. rade, TOŠ, s. r. o., IČO: 44 689 144, so sídlom vo Veľkom Šariši, ul. Železničná 24, zanikol výmazom z obchodného registra dňom 11.12.2015, pričom spoločnosť zanikla bez právneho nástupcu. Keďže danú skutočnosť mal súd za potvrdenú aj z výpisu z obchodného registra, konanie vo vzťahu žalobcov voči žalovanému v 2. rade zastavil v súlade s ustanovením § 64 Civilného sporového poriadku, a to uznesením č. k. 25C/27/2011-472 zo dňa 09.10.2017.

14. V konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp.zn. 29C/191/2010 sa žalobcovia, ako aj ďalší údajní vlastníci nehnuteľností, domáhali určenia neplatnosti zmluvy o založení Pozemkového spoločenstva, ako aj nulity prijatých uznesení, osvedčených v notárskej zápisnici N 138/2007, Nz 39095/2007, NCR1s 38820/2007 o priebehu ustanovujúceho valného zhromaždenia spoluvlastníkov podielov do spoločnej nehnuteľnosti, o založení Pozemkového spoločenstva a o výsledku volieb do orgánov Pozemkového spoločenstva, spísanej dňa 02.10.2007 na Notárskom úrade JUDr. H. R.. Dôvodom neplatnosti predmetnej zmluvy mala byť skutočnosť, že zmluva o založení Pozemkového spoločenstva bola podpísaná osobami, ktoré v čase jej uzatvorenia neosvedčili svoje vlastnícke právo. Napriek uvedenej skutočnosti bola takáto neplatná zmluva osvedčená v notárskej zápisnici, ktorá sa následne stala titulom nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam vedeným na LV č. XXX (predtým LV č. XXX), v kat. úz. K.. Žaloba bola dňa 05.10.2016 v celom rozsahu zamietnutá, a to pre absenciu naliehavého právneho záujmu na podaní takejto žaloby. V súčasnosti sa spis nachádza na Krajskom súde za účelom rozhodnutia o odvolaní. Podľa aktuálneho výpisu z LV je ako titul nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam vedeným na LV č. XXX (predtým XXX) v prospech žalobcov v 1. až 5. rade uvedená notárska zápisnica č. N 138/2007 o priebehu ustanovujúceho valného zhromaždenia spoluvlastníkov podielov spoločnej nehnuteľnosti o založení Pozemkového spoločenstva. Žalovaný v 1. rade svojim podaním zo dňa 01.12.2014 ohlásil Obvodnému banskému úradu v Košiciach ku dňu 12.12.2014 ukončenie ťažby na štrkovisku Orkucany činnosť vykonávanú banským spôsobom. Dôvodom ukončenia ťažby na štrkovisku Orkucany bolo vyťaženie danej lokality podľa plánu využívania ložiska. Žalovaný v 1. rade svojim podaním zo dňa 08.06.2017 oznámil Mestu Sabinov, že ku dňu 31.05.2017 bola ukončená biologická rekultivácia v ťažobnom území Orkucany I. na parcele XXX/X G. XXX/X v katastrálnom území K..

15. Súd prvej inštancie vyjadril právny názor, že napriek tomu, že súčasný Civilný sporový poriadok nepripúšťa žaloby o určenie neplatnosti právneho úkonu a v zmysle ustanovenia § 470 C.s.p. sa tento zákon vzťahuje aj na konanie začaté pred dňom účinnosti jeho nadobudnutia, zamietnutie žaloby by bolo v rozpore s princípom spravodlivosti, zakotvenom v článku 2 bode 1 C.s.p. a zároveň by išlo o odmietnutie spravodlivosti, pretože procesno-právna úprava v čase podania žaloby pripúšťala uvedený druh žaloby. Súd prvej inštancie zároveň konštatoval, že existenciu naliehavého právneho záujmu musí v konaní preukázať žalobca, pričom naliehavý právny záujem musí existovať (byť preukázaný) nielen v čase začatia konania, ale aj v čase, kedy bol rozsudok súdu vyhlásený. Nedostatok naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení je dôvodom k zamietnutiu žaloby bez toho, aby sa súd zaoberal vecou v jej merite (tento nedostatok bráni zaoberať sa vecou z hľadiska opodstatnenosti uplatneného nároku). Žaloba o určenie nie je spravidla opodstatnená tam, kde je možné žalovať na splnenie povinnosti (§ 137 písm. a) Civilného sporového poriadku.). Existencia naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení môže byť daná aj vtedy, keď určenie existencie práva alebo právneho vzťahu, o ktoré v konaní ide, priaznivo (prípadne nepriaznivo) ovplyvní právne postavenie žalobcu voči žalovanému. Toto priaznivé (nepriaznivé) ovplyvnenie môže spočívať nielen v odstránení spornosti, či neistoty žalobcovho právneho postavenia voči žalovanému (samozrejme vo vzťahu k predmetu sporu), ale aj v založení možnosti uplatnenia (voči žalovanému) vlastného (zo zákona, prípadne zo záväzkového vzťahu) vynútiteľného práva k predmetu určenia. Za určovaciu žalobu v zmysle § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku (teraz § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku) považuje súdna prax aj žalobu o určenie neplatnosti právneho úkonu (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 22.09.2010, sp. zn. 4Cdo/56/2009).

16. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

17. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte k namietaným nesprávnym skutkovým zisteniam a nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

18. Žalobcovia tvrdia, že na základe vykonaných dôkazov súd prvej inštancie dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Tu odvolací súd uvádza, že vykonané dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti. Vyhodnotenie dôkazov súd uvedie v odôvodnení rozsudku. Voľné hodnotenie dôkazov súdom, prirodzene neznamená ľubovôľu hodnotenia. Súd hodnotí jednotlivý dôkaz z hľadiska dôležitosti, zákonnosti a pravdivosti. Po „individuálnej selekcii“ následne súd hodnotí všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti. K nesprávnym skutkovým zisteniam z vykonaných dôkazov súd dospeje nesprávnym vyhodnotením dôležitosti alebo pravdivosti dôkazov, alebo porušením pravidiel formálnej logiky. Skutkové zistenia môže robiť iba súd, ktorý dôkazy vykonáva.

19. Zároveň žalobcovia tvrdia, že rozsudok súdu prvej inštancie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O myl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 27. júla 2011, sp. zn. 7Cdo/7/2010).

20. Odvolací súd má po oboznámení sa s obsahom spisu, výsledkami vykonaného dokazovania, odôvodnením napadnutého rozhodnutia za to, že súd prvej inštancie v prejednávanej veci správne zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností a na základe vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam a prejednávanú vec aj správne právne posúdil. Z odôvodnenia tu napadnutého rozsudku jednoznačne vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami súdu pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi súdu na strane druhej. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením uvedeným súdom prvej inštancie.

21. Podľa ust. § 137 písm. c) C.s.p. sa určenia, že tu právo je alebo nie je možno domáhať len vtedy, ak je na tom naliehavý právny záujem. Súd prvej inštancie sa preto správne zaoberal existenciou naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení neplatnosti zmlúv. Podľa judikatúry ide pri preskúmaní naliehavého právneho záujmu o posúdenie, či podaná žaloba je vhodný (účinne a správne zvolený) procesný nástroj ochrany práva žalobcu, či sa ňou môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva a či snáď len zbytočne nevyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné (ďalšie) súdne konanie alebo konania. Naliehavý právny záujem je spravidla daný v prípade, ak by bez tohto určenia bolo právo žalobcu ohrozené alebo ak by sa bez toho určenia stalo jeho právne postavenie neistým (R 17/1972), prípadne tam, kde sa určovacou žalobou predíde žalobe na plnenie (R 24/1995). Určovacia žaloba nie je spravidla opodstatnená vtedy, ak ňou požadované určenie má povahu predbežnej otázky vo vzťahu k posúdeniu, či tu je (nie je) právny vzťah alebo právo, teda najmä vtedy, ak vyriešenie predbežnej otázky ešte neznamená úplne vyriešenie obsahu spornosti daného právneho vzťahu alebo práva. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3Cdo/98/2004, 3Cdo/112/2004, 1Cdo/91/2006, 3Cdo/56/201 a ďalšie.

22. Žalobcovia tvrdili, že majú na podaní žaloby naliehavý právny záujem, pričom tento mal spočívať v tom, že po prípadnom vyhovení žalobe sa budú môcť domáhať ďalších reparačných nárokov pre nich plynúcich, napríklad náhrady škody a ďalších. I odvolací súd zhodne s názorom súdu prvej inštancie má za to, že vlastníkom nič nebráni, pokiaľ majú za to, že ich nehnuteľnosti žalovaní neoprávnene užívali uplatňovať si tieto nároky žalobcou, pričom otázka platnosti zmlúv, či už absolútnej alebo relatívnej bude

riešená ako otázka predbežná. Podaním žaloby skutočne nedošlo k žiadnemu odstráneniu neistoty u žalobcov. Preto súd prvej inštancie správne žalobu zamietol.

23. V odvolaní, ktoré podali žalobcovia v 1., 4.a 5.rade, ale vyplýva z neho, že ho podali v mene všetkých žalobcov a následne vo vyjadrení sa k nemu aj ostatní žalobcovia pripojili, títo namietali, že podľa ich názoru žalovaní neoprávnene užívajú nehnuteľností, ktorých sú oni vlastníci, bez súhlasu žalobcov a ohrozili a obmedzili ich právo slobodne nakladať s vlastníctvom a ich postavenie sa stalo neistým. Naliehavý právny záujem mal byť splnený už vydaním predbežného opatrenia. Ako však vyplýva z obsahu spisu, ale i vyjadrenia žalovaných, toto predbežné opatrenie síce bolo vydané, ale následne bol návrh na vydanie predbežného opatrenia odvolacím súdom zamietnutý. Nemôže ísť teda o preukázanie naliehavého právneho záujmu. Uvedený názor nezodpovedá ani pravidlám formálnej logiky. Následne žalobcovia namietali, že nájomná zmluva je neplatná, pretože predseda Pozemkového spoločenstva Orkucany nemal súhlas vlastníkov, ani splnomocnenie na podpísanie nájomnej zmluvy v zmysle katastrálneho bulletinu č. 1/2016. Ani táto odvolacia námietka neobstojí. Túto otázku je možné skúmať podaním žaloby na plnenie ako otázku predbežnú. Ako predbežnú otázku možno skúmať i možnú ďalšiu neplatnosť zmlúv, tak ako to namietali žalobcovia v bode 3., 4. odôvodnenia svojho odvolania. Jedná sa aj o vedomé prekročenie právomoci spoločníka a konateľa spoločnosti TOŠ s.r.o., ako to namietajú žalobcovia v bode 5. odvolania. Čo do otázky dĺžky konania a že o otázke, že neexistuje naliehavý právny záujem na určenie neplatnosti zmlúv sa konalo 6 rokov odvolací súd uvádza, že v tomto smere možno prisvedčiť žalobcom, ale ako odvolací dôvod vo vzťahu k rozsudku súdu prvej inštancie je táto otázka právne irelevantná. Zároveň čo sa týka ďalších pripojených dokladov k odvolaniu, odvolací súd poukazuje na ust. § 366 C.s.p., teda novoty v odvolacom konaní, z ktorého vyplýva, že prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie možno v odvolaní použiť len vtedy, ak: a/ sa týkajú procesných podmienok, b/ sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, d/ ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie. V danom prípade sa zo strany žalobcov nejedná o novoty, ktoré by bolo možné uplatniť v odvolacom konaní.

24. Čo sa týka doplnenia odvolania, z ktorého v závere vyplýva, že žalobcovia žiadajú, aby odvolací súd zaviazal žalovaného v 1.rade spoločnosť Agromelio, s.r.o., Veľký Šariš uhradiť v plnom rozsahu bezdôvodné obohatenie v zmysle § 451 ods.2 Občianskeho zákonníka oprávneným vlastníkom podielov v hodnote odvezeného štrku, ornice a skrývky, odvolací súd poukazuje na ust. § 371 C.s.p., teda že žalobu nemožno v odvolacom konaní meniť. Súd prvej inštancie však o tomto návrhu na zmenu žaloby ani nerozhodoval z dôvodu, že žalobcovia doplnili odvolanie až po márnom uplynutí odvolacej lehoty, pričom z ust. § 365 ods.3 C.s.p. vyplýva, že odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Vzhľadom na to, že lehota na podanie odvolania v čase doplnenia odvolania už uplynula, stratili odvolatelia možnosť zmeniť a dopĺňať odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie. V danom prípade nešlo o vady odvolania a ich odstránenie, pretože pôvodné odvolanie má všetky predpísané náležitosti a nebolo potrebné ho dopĺňovať, tak ako je to uvedené v ust. § 363 C.s.p.

25. Preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa ust. § 387 ods.1,2 C.s.p ako vecne správny potvrdil.

26. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 255 ods.1 C.s.p. v spojení s ust. § 396 ods.1 C.s.p. V odvolacom konaní úspešní žalovaní majú právo na náhradu trov odvolacieho konania vo vzťahu k neúspešným žalobcom v plnom rozsahu. Preto odvolací súd vyslovil, že priznáva žalovaným v 1. a 2. rade nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcom v 1., 4. a 5.rad, ktorí podali odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie v plnom rozsahu s tým, že o výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením (§ 262 ods.2 C.s.p.).

27. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.